

ผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วม โรงเรียนร่มเกล้า

สถานศึกษาเป็นองค์กรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอม สร้างคนออกไปรับใช้สังคม ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยมีบทบาทเป็นผู้นำ ที่จะสามารถนำผู้อื่นให้สามารถทำงานบรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะเป็นสัญลักษณ์ขององค์กร จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการผลักดัน การปฏิรูปการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยการยึดการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคนี้ต้องมีคุณลักษณะในการใช้ทักษะการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความรู้ในหลักการบริหาร หลักธรรมาภิบาล การสร้างทีมงาน จิตวิทยาชุมชน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ มีความรอบรู้ มีวิสัยทัศน์ มีความมุ่งมั่น ตั้งใจ ที่จะพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ การจัดการศึกษา การบริหารงานใด ๆ จะเกิด ประสิทธิภาพได้ก็ต่อเมื่อผู้บริหาร มีภาวะผู้นำ กระจายความรับผิดชอบ อย่างเป็นธรรมไปสู่ผู้ใต้บังคับบัญชาโดยต้องใช้ภาวะผู้นำให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นตัวจักรสำคัญในองค์กร ซึ่งเปรียบเสมือน สัญลักษณ์ขององค์กรในการเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าการปฏิรูปการศึกษา เป็นการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งระบบ เป็น Systemic Change เป็นการปรับรื้อและปรับปรุงครั้งใหญ่ อันได้แก่ การบริหารหลักสูตร กระบวนการเรียน การสอน และวิชาชีพ ที่เราเรียกกันว่า ปรับ 4 องค์ประกอบใหญ่ (Components) การบริหารและจัดการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของผู้บริหารโดยตรงที่ดำรงตำแหน่งตามสิทธิและหน้าที่ของตำแหน่งนั้น การบริหาร มีความจำเป็นมากยิ่งขึ้นและเห็นชัดขึ้น เมื่อองค์กรมีขนาดใหญ่ มีสมาชิกมากขึ้น ลักษณะงานซับซ้อน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรซับซ้อนขึ้น หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างหน่วยงาน นโยบายของรัฐ ตลอดจนทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงาน ค่านิยมในการทำงาน ซึ่งผู้บริหาร ต้องอาศัยหลักการและทฤษฎีต่าง ๆ ทางการบริหารเพื่อเป็นแนวทางในการทำความเข้าใจ ทำนาย ตัดสินใจ และควบคุมพฤติกรรมต่าง ๆ ในหน่วยงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ สภาพแวดล้อม และวัฒนธรรม ของหน่วยงานลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ
- ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์
- ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพล สามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล ในกลุ่มต่าง ๆ ได้

ข้อจำกัดของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ถึงแม้ว่าการบริหารแบบมีส่วนร่วมจะดี แต่การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะนำการบริหารในรูปแบบนี้มาใช้ ควรระมัดระวังถึงข้อจำกัดของการให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจ เพราะอาจจะทำให้เกิด

กลุ่มอิทธิพลได้ และก่อให้เกิดความขัดแย้งกันในกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษาควรคำนึงถึงผลได้ผลเสีย เช่น ค่าใช้จ่าย เวลา ปัญหา สถานการณ์ การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ขององค์กร จึงควรได้รับการพิจารณา อย่างรอบคอบก่อนจะให้กลุ่มมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหารแบบมีส่วนร่วมนี้นักปราชญ์ทางสังคมศาสตร์ ยืนยันว่าเป็นสิ่งที่สอดคล้องกับชีวิตมนุษย์ เฉพาะในสังคมประชาธิปไตยในการพัฒนางานในองค์กรหรือหน่วยงาน ต่าง ๆ แม้แต่สถาบันครอบครัวก็ตาม การมีส่วนร่วมในภาพกว้างจะหมายถึงการมีส่วนร่วมระหว่างสมาชิกด้วยกัน ระหว่างสมาชิกกับองค์กรด้วย ข้อเท็จจริงและความเชื่อที่ว่างานจะสำเร็จได้ก็ด้วยความร่วมมือของสมาชิก ซึ่งจะนำไปสู่ความร่วมมือแห่งการดำรงชีวิตในสังคม หรือองค์กรเดียวกัน

สรุป การบริหารในยุคปัจจุบันเป็นการมุ่งเน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม ซึ่งเกิดขึ้นโดยการที่ผู้บริหาร ผู้ใต้บังคับบัญชา ชุมชน สังคม องค์กรเอกชน องค์กรภาครัฐ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมภาคภูมิใจ ยิ่งผู้บริหารสนับสนุนให้มีการร่วมมือกันเท่าไรยิ่งเพิ่มพูนอำนาจและความน่าเชื่อถือ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชามากขึ้นเท่านั้น มากกว่าการที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ตามลำพัง เพราะว่าผู้บริหาร และ ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องทำงาน กันเป็นทีม

การมีส่วนร่วมของผู้บริหาร

การประชุมประจำเดือน

ผู้บริหารมอบของขวัญวันเกิดประจำเดือนให้ครูและบุคลากร

ผู้บริหารให้ความรู้แก่นักเรียน

ผู้บริหารออกแนะแนวการศึกษาต่อโรงเรียนต่าง ๆ

ผู้บริหารเข้าร่วมพิธีวันสำคัญทางศาสนา